

RAADSVOORSTEL

Eerste Zeister Omgevingsvisie 2023-2026 (gewijzigd)

Gemeente Zeist

Portefeuillehouder	Angèle Welting	Ontvangst griffie	09 maart 2023
Opsteller	Jorieke Vermeulen	Ronde Tafel (1)	23 maart 2023
		Ronde Tafel (2)	30 maart 2023
		Ronde Tafel (3)	04 april 2023
Zaak/stuknummer	23RV016/122899	Debat	09 mei 2023
		Debat (reserve datum)	N.v.t.
Besluit college	07 maart 2023	Raadsvergadering	23 mei 2023

Onderwerp

Vaststellen Eerste Zeister Omgevingsvisie 2023 - 2026

Doel van het voorstel

Het vaststellen van een nieuw instrument voor het inrichten van onze fysieke leefomgeving: de Eerste Zeister Omgevingsvisie 2023 – 2026.

Voorgesteld besluit

1. In te stemmen met het vaststellen van de Eerste Zeister Omgevingsvisie 2023 – 2026
 2. Daartoe bijgevoegde 'stappenplan; werken met de Omgevingswet 2023 – 2030' vast te stellen.
1. De Eerste Zeister Omgevingsvisie 2023 – 2026 vast te stellen.
 2. Het 'stappenplan; 'werken met de Omgevingswet 2023 - 2030' vast te stellen.

Besluit Raad 23 mei 2023:

Geamendeerd vastgesteld (verwerkt in het besluit). Tevens zijn 2 moties aangenomen (bijgevoegd).

Inhoud (korte samenvatting)

Het vaststellen van de Eerste Zeister Omgevingsvisie is een mijlpaal binnen de ontwikkeling van onze fysieke leefomgeving volgens de principes van de omgevingswet. De afgelopen jaren is er samen met inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en andere partijen gewerkt aan het opstellen van deze omgevingsvisie. De visie geeft overzicht en inzicht in wat we belangrijk vinden voor onze leefomgeving, uitgedrukt in waarden, ambities en uitgangspunten. Deze visie kent een beschrijvend karakter. Met het vaststellen van deze visie ligt er een goede basis voor het maken van aanvullend beleid en regels. Dit zal zorgen voor een doorontwikkeling naar een Tweede Zeister Omgevingsvisie in 2026, ingericht op keuzes.

VERDIEPING

Inleiding

Deze visie geeft in volle breedte aan wat inwoners van Zeist, en wij als gemeente, belangrijk vinden bij de inrichting van onze openbare ruimte. Waar we naartoe werken op middellange en lange termijn, met welke ontwikkelingen, ambities en uitgangspunten. Dit is het vertrekpunt van gesprek voor alle toekomstige initiatieven/beleid die 'iets' van doen hebben met onze ruimte. Dus zijn we als gemeente, of is een initiatiefnemer, iets van plan in de ruimte van Zeist? Dan dient het initiatief zo veel als mogelijk aan te sluiten bij de koers en waarden die in de visie genoemd staan. Het is dus ook het vertrekpunt voor de afweging van nieuwe initiatieven die niet passen in het geldende bestemmingsplan of (toekomstige) omgevingsplan. Sluit het initiatief wel aan op de geldende regels, en past het binnen andere wet- en regelgeving, dan zal door de gemeente een vergunning verleend worden.

Een belangrijke verandering in het gesprek over onze leefomgeving die deze omgevingsvisie stimuleert, is dat het accent wordt verlegd van 'wat wel en niet mag' naar: waar hebben we behoefte aan en vinden we belangrijk'?

Met deze Eerste Zeister Omgevingsvisie vervullen we een belangrijk onderdeel van de omgevingswet. Ook is het een opmaat naar nieuwe regelgeving voor onze fysieke leefomgeving, met een nadruk op waarden: kwaliteit van het wonen en leven in Zeist. We staan in de visie stil bij zowel materiële elementen in de leefomgeving (woningen, voorzieningen, kantoren en ons groen en landschap), als immateriële elementen die onze omgeving kleuring geven: bijvoorbeeld het stimuleren dat mensen buiten in beweging komen ten behoeve van een gezonde(re) leefomgeving.

Stappenplan: werken met de Omgevingswet 2023 - 2030

Na vaststelling van de visie zijn we er nog niet. We hebben met elkaar een zoektocht aan te gaan om de omgevingswet te leren kennen in al haar facetten en instrumenten. De visie is slechts een eerste stap. Er volgt nog meer tot aan 2030. Te denken aan nieuwe regelgeving, ter vervanging van onze huidige bestemmingsplannen. Deze regels komen samen in het zogenaamde 'Omgevingsplan'. Om inzicht te geven in de te zetten stappen voor de komende jaren, is er naast dit raadsvoorstel ook een stappenplan opgesteld. In dit plan wordt ingezoomd op het 'waarom' en het 'wat' van deze stappen. Het 'hoe' wordt per stap in aparte procesontwerpen uitgewerkt door het college. Uitgangspunt bij ieder procesontwerp is onze samenwerking met veel mensen, zo pluriform mogelijk, uit de Zeister samenleving.

ARGUMENTEN VOOR EN TEGEN

1. Waardengedreven inrichting van onze fysieke leefomgeving

Met deze omgevingsvisie leggen we expliciet de focus op het inrichten van onze omgeving aan de hand van datgene wat we belangrijk vinden: waarden. Dit overstijgt het gesprek over regels (wat mag wel en niet). Het uitgangspunt in gesprekken verandert door deze visie en dat is een ontwikkeling die past bij Zeist en het waardengedreven werken.

2. Aanvullend beleid is noodzakelijk

De Eerste Zeister Omgevingsvisie is bij vaststelling nog niet op volle sterkte. Hier is aanvullend beleid voor nodig en vooral regelgeving in termen van het omgevingsplan.

3. Uitstel omgevingswet benutten voor aanscherping van de visie

In aanvulling op voorgaand punt is het wenselijk om de basiskoers die de visie nu biedt vast te stellen, en verder uit te werken. De eventuele 'winst' in tijd door opnieuw uitstel van de invoering Omgevingswet zal geen inhoudelijke verandering betekenen voor de visie. Het uitstel geeft ons de tijd om voor officiële invoering sneller gewend te raken aan de betekenis van de visie in ons werk en te starten met de gewenste vervolgstappen en doorontwikkeling (aanscherping) van de visie die daar inherent aan is.

4. Dilemma's

De omgevingsvisie laat door het overzicht en inzicht in waar we mee bezig zijn in Zeist een veelvoud van ambities zien. Ambities die niet allemaal verenigbaar zijn. Het opent de ogen dat er dilemma's in de praktijk van alledag zijn. Dilemma's die zeer kenmerkend zijn voor de

inrichting van onze openbare ruimte: gaan we voor groen of rood bijvoorbeeld? Daarom is hier ook expliciet aandacht aan besteed in de visie. Om 1. Het bewustzijn te creëren dat er dilemma's zijn, 2. Dat deze per context 'op te lossen' zijn door er opnieuw over te spreken (dus geen permanente oplossingen) en 3. Dat deze visie de basisinformatie biedt om naar die zogenaamde oplossingen toe te werken.

5. Perspectief in vervolgproces

Met het stappenplan geven we inzicht in datgene wat nog komt en bevestigen we dat de vaststelling van de Eerste Zeister Omgevingsvisie niet 'erop of eronder' is.

TOELICHTING

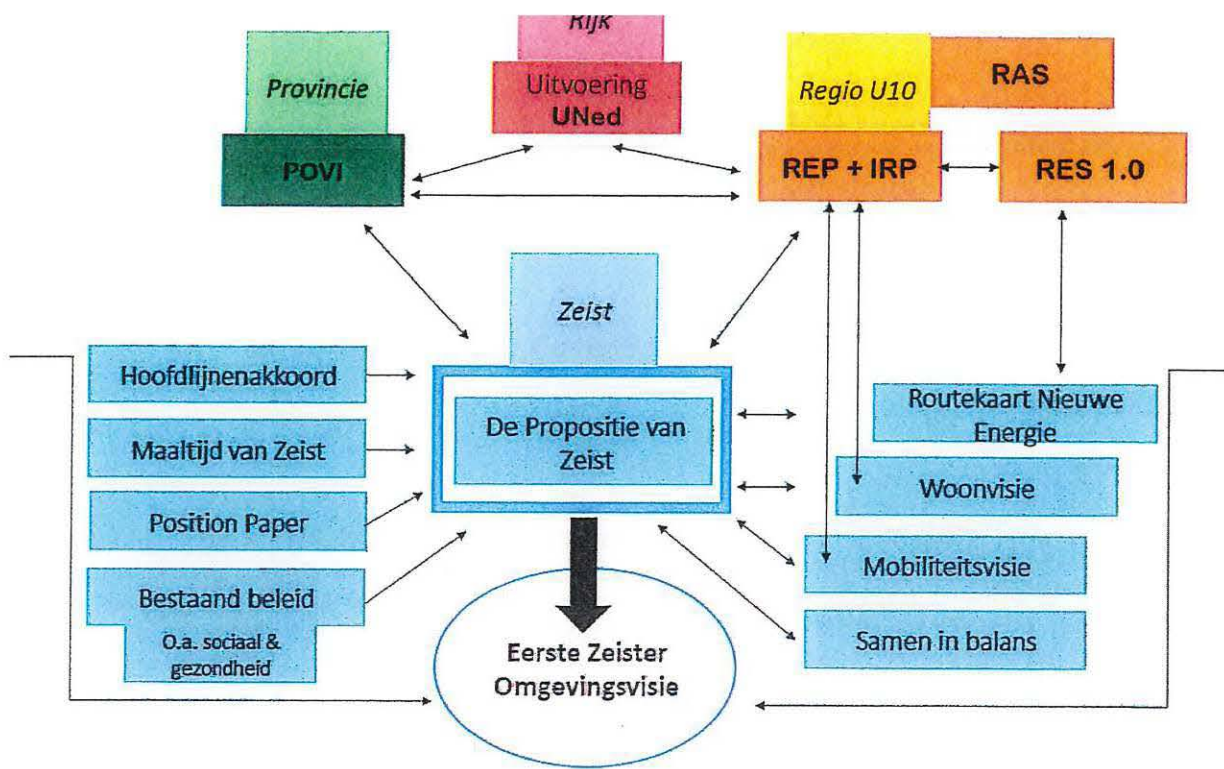
Samenspel

De nieuwe omgevingswet en de ontwikkeling van instrumenten, brengt een andere wijze van werken en spreken over de leefomgeving met zich mee. En hetzelfde geldt voor de rolneming van actoren. Dit betekent dat we soms op andere manieren dan we gewend zijn met de samenleving in gesprek gaan. Het proces om te komen tot de visie is daar een voorbeeld van, waarin een mix van middelen is gebruikt voor het samenspel en het contact met veel verschillende mensen en hun kijk op de eigen leefomgeving. Dit houden we vast.

Om te komen tot de Eerste Zeister Omgevingsvisie is er veel geïnvesteerd in de interactie met de samenleving, maatschappelijke organisaties en partnerorganisaties. Er zijn veelvuldig bijeenkomsten georganiseerd met verschillende type mensen. Iedere bijeenkomst met een eigen doel, werkvorm en geïnteresseerden. Zie in de bijlage een uitgebreid overzicht van alle momenten van samenspel. Van online stellingen via Platform OmZeist met 7.000 stemmen, tot 'waardenbijeenkomsten' met 70 belangstellenden. In ieder interactie- en participatiemoment is de nadruk gelegd op de waarden voor Zeist en de eigen buurt.

Tijdens het participatieproces was het doel om samen met vertegenwoordigers uit de samenleving een *'waardenverkenning'* te maken op buurt-, wijk-, en Zeistniveau. Centrale vraag: *Wat is er belangrijk voor een goed leven in de buurten/kernen van Zeist?* Het participatieniveau was: raadplegen. Beweegredenen voor de wijze waarop het proces is ingericht, zijn de volgende twee:

1. De eerste Zeister omgevingsvisie bevat grotendeels informatie die afkomstig is uit allerlei bestaand beleid ('bouwstenen'). Hier is een uitgebreide beleidsinventarisatie voor opgesteld, ook wel de *'waardenoriëntatie'* genoemd. Van onder andere een woonvisie, tot een cultuur- en sportvisie, tot het gezondheidsbeleid, het groenstructuurplan, de structuurvisie en het Toekomstboek Maaltijd van Zeist. Vaak is dit bestaande beleid ook tot stand gekomen met participatie. We respecteren wat er in bestaand beleid is vastgesteld door de raad en ook de keuzes die daarin zijn gemaakt op het gebied van samenspel. Er was dus veel inhoudelijke informatie bekend waar een omgevingsvisie inzicht in geeft, veelal tot stand gekomen samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties, en wat een helpende hand biedt bij het maken van keuzes die nodig zijn voor onze leefomgeving.
2. Tegelijkertijd bij de start van het maken van de Eerste Zeister Omgevingsvisie werd de Propositie van Zeist 2020 opgesteld, een nieuwe mobiliteitsvisie- en plan, een actualisatie van de woonvisie en de uitvoering van de Routekaart Nieuwe Energie, de Regionale Energie Strategie (RES) en het Ruimtelijke Economisch Programma en Integraal Ruimtelijk Perspectief (REP +IRP). Belangrijke inhoud die allen iets zegt en op termijn consequenties heeft voor onze leefomgeving, en waarvan de inhoud terugkomt in de omgevingsvisie. Zie onderstaande afbeelding ter illustratie.

Al met al; er was in 2019 al veel inhoud bekend en er volgde nog veel meer uit separaat lopende (participatie) processen. Om deze processen niet de doorkruisen en/of de samenleving dezelfde vragen te stellen, zijn we op zoek gegaan naar wat er kon dienen als aanvulling in het totaalpakket van inhoud wat de omgevingsvisie al vulde: een verdieping op waarden. En door de beperkte mate van inhoudelijke invloed, gaf dit ook reden om voor het participatieniveau 'raadplegen' te kiezen.

Het gaat in essentie om de kwaliteit van een goed leven en deze kwaliteit als basis nemen voor hoe we onze leefomgeving inrichten. Het stelt ons allen in staat om waarden gedreven te komen tot keuzes die van invloed zijn op onze leefomgeving. Dat betekent dat bij nieuwe initiatieven we ons steeds moeten afvragen: draagt dit bij aan de waarden van deze buurt/kern, en de gemeente Zeist?

Zoals aangegeven is in de bijlage een overzicht terug te vinden van alle interactiemomenten en participatiemomenten ('samenspel') die zijn georganiseerd om te komen tot deze visie. Ook is er een apart overzicht van processtappen van het afgelopen jaar, na de zienswijzeprocedure (februari 2022) bijgevoegd. Zo hebben de laatste paar processtappen geleid tot een uitgebreide gespreksavond tussen raad en zienswijze indieners, met tot gevolg een addendum en aangepaste reactienota. Ook is dankzij input uit deze extra bijeenkomsten met buurt- en belangenverenigingen het stappenplan mede tot stand gekomen.

FINANCIËLE TOELICHTING

De kosten van het proces om te komen tot de visie zijn bekostigd uit het totale budget voor de invoering van de Omgevingswet (terug te vinden in de begroting). Het geld wat is uitgegeven voor het maken van de omgevingsvisie betreft de volgende werkzaamheden:

- De kosten voor het inhuren van extern bureau Ruimtevolk die heeft geholpen met het ontwerpen en uitvoeren van het participatieproces, evenals het ontwerpen van de diverse kaartbeelden die in de visie staan.
- Daarnaast is er geïnvesteerd in een reeks fotoafbeeldingen van de gemeente Zeist, die ook als eigendom zijn afgenomen, zodat de huidige beeldbank is aangevuld.
- Er is veelvuldig gebruik gemaakt van een vormgevingsbureau om diverse communicatie uitingen te ontwikkelen, bijvoorbeeld de uitnodigingen voor het participatieproces, en de vormgeving van de visie.
- De website www.ruimtekaartvanzeist.nl is door een extern bureau ontworpen.
- Voor de extra bijeenkomsten met de samenleving is extern voorzitterschap ingehuurd.

Beoogde nog te maken kosten in aanloop naar het vaststellen van de Eerste Zeister Omgevingsvisie zijn communicatief van aard en het digitaal toegankelijk opmaken van de visie.

JURIDISCHE ASPECTEN

Het instrument omgevingsvisie is een verplichting vanuit het rijk vanwege de komst van de Omgevingswet. Dat betekent dat iedere gemeente, provincie en het rijk verplicht is om een omgevingsvisie op te stellen. Bij het opstellen ben je verplicht om dit via het middel participatie te doen in samenwerking met inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en andere partijen. Ook is er begin 2022 een verplichte zienswijzeprocedure opgestart ter aanvulling van het op dat moment 'ontwerp' van de visie. Door het toenmalige college van B&W zijn tijdens de zienswijzeprocedure gesprekken gevoerd over het ontwerp met inwoners die dat wensten en al dan niet voornemens waren een zienswijze in te dienen. Het verslag van deze gesprekken is in de bijlage bijgevoegd.

VERDERE PROCES

Planning en uitvoering

De planning van de officiële besluitvorming ziet er als volgt uit:

- 7 maart behandeling in het college van B&W
- In maart en april meerdere Ronde Tafels en één à twee debatavonden.
- 23 mei raadsvergadering

Communicatie

Zodra de visie is vastgesteld zal dit kenbaar gemaakt worden aan de samenleving. Bijvoorbeeld via een persbericht. Ook zullen betrokkenen uit de diverse bijeenkomsten persoonlijk per e-mail op de hoogte worden gebracht. Daarnaast zal de speciale website voor de omgevingsvisie officieel 'in de lucht' zijn na vaststelling: www.ruimtekaartvanzeist.nl. Via de gemeentelijke website worden inwoners doorverwezen naar deze site.

Het vervolgproces, kijkend naar het stappenplan in de bijlage, staat niet op zichzelf. De ontwikkeling van onze duurzame Routekaart Nieuwe Energie, de RES, het IRP en de uitvoering van de Propositie blijft ook doorgaan. Om het overzicht te behouden in deze processen, en vooral wat we van de samenleving aan bijdrage verwachten, is het wenselijk om geregeld informatiemomenten te organiseren voor zowel gemeenteraad als de samenleving. Momenten om te informeren over het geheel van dit type processen die vaak in het verlengde van elkaar vallen, en een uniek moment om bepaalde input op te halen waar nodig in de processen.

Evaluatie

Toewerkend naar de actualisatie van de Eerste Zeister Omgevingsvisie naar een Tweede, uiterlijk 2026, wordt er ook een evaluatiemoment georganiseerd. Hoe precies en wanneer, wordt nader bepaald in het procesontwerp voor actualisatie te zijner tijd (zie het stappenplan in de bijlage).

BIJLAGEN

- Bijlage 1 Eerste Zeister Omgevingsvisie 2023 – 2026
- Bijlage 2 Reactienota met addendum
- Bijlage 3 Gesprek college - inwoners ontwerp Omgevingsvisie - februari 2022
- Bijlage 4 Processtappen op weg naar besluitvorming 2022-2023
- Bijlage 5 Stappenplan Werken met de Omgevingswet 2023 – 2030
- Bijlage 6 Motie mei 2021 Betrokken Buurtvertegenwoordiging
- Bijlage 7 Overzicht Samenspel 2019 – 2023
- Bijlage 8 Verslag bijeenkomst Omgevingsvisie 19 oktober 2022 (met bijlage)

RAADSBSLUIT - geamendeerd

Gemeente Zeist

Behoort bij raadsvoorstel
Nr. 23RV016

De raad van de gemeente Zeist;
gelezen het voorstel van de raadsvoorzitter van 07 maart 2023;

BESLUIT:

1. De Eerste Zeister Omgevingsvisie 2023 – 2026 vast te stellen.
De later in het proces toe te voegen waarden en ambities worden door de raad vastgesteld en worden gekoppeld aan de omgevingsvisie.
Met dien verstande dat in de tekst van de Eerste Zeister Omgevingsvisie op pagina 111 de volgende tekst wordt toegevoegd:

- Er zal nog een 'Handvat Participatie voor inwoners en initiatiefnemers' worden opgesteld.

Onderstaande tekst van de EZO (Hoofdstuk 2: Context' onder C: 'Relatie met ander beleid' onder het hoofde 'Vervanging van beleid', pag. 12):

"Andere beleidsnota's, zoals onder andere het welbekende Toekomstboek van de Maaltijd van Zeist, de Propositie van Zeist, de Woonvisie, de Mobiliteitsvisie, het Groenstructuurplan, het Lange Termijn Bomenbeheerplan of de Transitievisie Warmte blijven gewoon gelden tot zover de looptijd van dat beleid."

Aan te vullen door:

"Voor 1 januari 2024 biedt het college een overzicht aan aan de raad van bestaande gemeentelijke beleidsdocumenten (over de fysieke omgeving) die na de inwerkingtreding van de Omgevingswet blijven gelden. Dit overzicht wordt vervolgens als bijlage toegevoegd aan de omgevingsvisie. Daarin wordt ook aangegeven hoe deze beleidsdocumenten zich verhouden tot de hoofdzaken van het beleid in de omgevingsvisie."

Aansluitend in de EZO op te nemen hoe en wanneer de aanpassing van de nog relevante bestaande beleidsregels plaatsvindt.

2. Het 'stappenplan; 'werken met de Omgevingswet 2023 - 2030' vast te stellen.
 - 2.1 Op basis van motie 4c (zoals ingediend door GroenLinks op 23 mei 2023) worden per onderscheiden deelgebied, maar ook deelgebied-overstijgend (geaggregeerd), SMART¹-geformuleerde groene doelstellingen c.q. -ambities ontwikkeld.
 - 2.2 Als uitgangspunt bij formulering van bovenbedoelde doelstellingen, geldt dat zoveel mogelijk per onderscheiden deelgebied minimaal gestreefd wordt naar behoud van groen en bos in kwantitatieve en/of kwalitatieve zin.

¹) SMART: Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden.

- 2.3 Als gevolg van voornoemde groeninventarisatie wordt tevens een onderbouwde lijst van beschermwaardige gebieden opgesteld.
- 2.4 Periodiek vindt een evaluatie van groene omgevingskwaliteiten plaats om de effecten van het groenbeleid te evalueren.

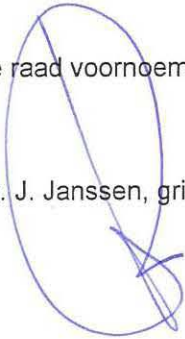
Met dien verstande dat in het document Stappenplan – Werken met de Omgevingswet 2023 -2026 onder het kopje 'Handvat Participatie voor inwoners en initiatiefnemers' op pagina 3 met de volgende punten wordt aangevuld:

- Het met behoud van kwaliteit zoveel mogelijk versnellen van en prioriteit geven aan de ontwikkeling, vaststelling en invoering van het Handvat voor inwoners en initiatiefnemers.
- Het daarbij bij voorkeur gebruiken en verwerken van de ervaringen met participatie bij omgevingsinitiatieven.
- Het streven van de participatie is het gezamenlijk komen tot optimalisering van de omgevingskwaliteit en de te maken belangenafweging.
- Het Handvat als participatiekader te hanteren bij nieuwe ontwikkelingen in het kader van de Omgevingswet.

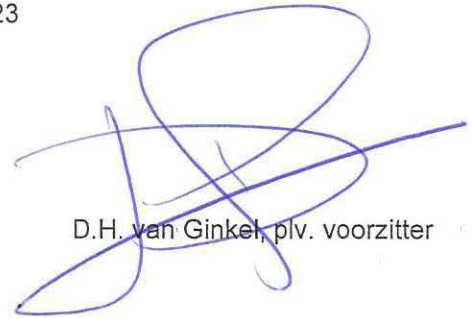
Aldus besloten in de openbare raadsvergadering van 23 mei 2023

De raad voornoemd,

mr. J. Janssen, griffier

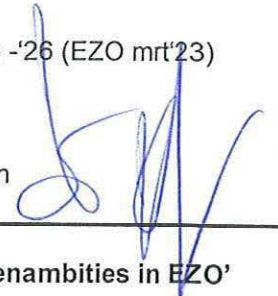

D.H. van Ginkel, plv. voorzitter

BURGERAMENDEMENT

Datum raad : 23 mei 2023
Agendapunt : 23RV016-Eerste Zeister Omgevingsvisie '23 -'26 (EZO mrt'23)
Indiener : Dick van Ginkel; plv. voorzitter raad
Initiatiefnemers : S.I Schaafsma en W.J. de Braak
Onderwerp /Titel : Opname Groenambities in EZO
Uitslag stemming : Unaniem met 28 stemmen voor aangenomen

(2^e wijziging; definitieve versie) Burgeramendement 'Opname Groenambities in EZO'

De gemeenteraad, in vergadering bijeen op 23 mei 2023 in behandeling het raadsvoorstel Eerste Zeister Omgevingsvisie 2023-2026 (EZO, versie maart 2023), besluit het concept-besluit als volgt te wijzigen:

Bij beslispunt 2 de volgende tekst toe te voegen:

1. Op basis van motie 4c (zoals ingediend door GroenLinks op 23 mei 2023) worden per onderscheiden deelgebied, maar ook deelgebied-overstijgend (geaggregeerd), SMART²-geformuleerde groene doelstellingen c.q. -ambities ontwikkeld.
 2. Als uitgangspunt bij formulering van bovenbedoelde doelstellingen, geldt dat zoveel mogelijk per onderscheiden deelgebied minimaal gestreefd wordt naar behoud van groen en bos in kwantitatieve en/of kwalitatieve zin.
 3. Als gevolg van voornoemde groeninventarisatie wordt tevens een onderbouwde lijst van beschermwaardige gebieden opgesteld.
 4. Periodiek vindt een evaluatie van groene omgevingskwaliteiten plaats om de effecten van het groenbeleid te evalueren.
-

Bij beslispunt 1 toe te voegen:

De later in het proces toe te voegen waarden en ambities worden door de raad vastgesteld en worden gekoppeld aan de omgevingsvisie.

Toelichting:

Dit amendement beoogt in de EZO op te (laten) nemen dat:

- De waarde van het Zeister groene goud voor de inwoners van Zeist via een adequate nulmeting vastgesteld wordt, in kwaliteit, maat en getal.
- Groene ambities gevat worden in SMART-geformuleerde Groene Doelstellingen;

Onze gemeenteraad wikt, weegt en beschikt in het belang van de gehele bevolking van de gemeente Zeist (zie art.7 Gemeentewet).

Bij bestemmingsplanwijzigingen biedt de (concept) EZO geen concrete doelstellingen, kaders of normen ter referentie bij belangenafwegingen door de raad.

Met name ten behoeve van versterking, behoud en bescherming van Bos, Natuur/Groen en Landschap ontbreekt na vaststelling Omgevingsvisie een algemeen vastgesteld Zeister toetsingskader. De raad heeft dus bij buitenplanse ontwikkelingen ook geen vastgelegd en transparant referentiekader om tot een zorgvuldig afgewogen kosten/baten-oordeel te komen. Willekeur in de besluitvorming ligt daarmee op de loer.

Tevens heeft het ontbreken van Zeist-brede groenkaders het risico in zich dat alleen op individueel projectniveau afgewogen en besloten wordt, waardoor, op het schaalniveau van totaal Zeist, een voortschrijdend salami-effect op bos en groen welhaast onvermijdelijk is.

²) SMART: Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden.

Dit amendement tracht dus aan te zetten tot spoedige ontwikkeling en vaststelling van een gebalanceerd afwegingskader voor de raad, ten bate en bescherming van Zeister kernwaarde nummer 1: Bos en Groen.

BURGERAMENDEMENT 3 (GEWIJZIGD)

Datum raad : 23 mei 2023
Agendapunt : 23RV016 rv Eerste Zeister Omgevingsvisie 2023-2026 (EZO maart 2023)
Indiener : Dick van Ginkel; plv. voorzitter raad
Initiatiefnemers : E.P. Visscher, J. van den Berg Jeths, M.C. Speekenbrink
Onderwerp /Titel : Uitwerking Omgevingswaarden en Handvat Participatie
Uitslag stemming : Unaniem met 26 stemmen voor aangenomen

De gemeenteraad in vergadering bijeen op 23 mei 2023 in behandeling het raadsvoorstel Eerste Zeister Omgevingsvisie 2023-2026 (EZO, versie maart 2023),

Besluit het concept-besluit als volgt te wijzigen:

Bij beslispunt 1 de volgende tekst toe te voegen:

"Met dien verstande dat in de tekst van de Eerste Zeister Omgevingsvisie op pagina 111 de volgende tekst wordt toegevoegd:

- 'Er zal nog een 'Handvat Participatie voor inwoners en initiatiefnemers' worden opgesteld.'"

Bij beslispunt 2 de volgende tekst toe te voegen

"Met dien verstande dat in het document Stappenplan – Werken met de Omgevingswet 2023 -2026 onder het kopje 'Handvat Participatie voor inwoners en initiatiefnemers' op pagina 3 met de volgende punten wordt aangevuld:

- Het met behoud van kwaliteit zoveel mogelijk versnellen van en prioriteit geven aan de ontwikkeling, vaststelling en invoering van het Handvat voor inwoners en initiatiefnemers.
- Het daarbij bij voorkeur gebruiken en verwerken van de ervaringen met participatie bij omgevingsinitiatieven.
- Het streven van de participatie is het gezamenlijk komen tot optimalisering van de omgevingskwaliteit en de te maken belangenafweging.
- Het Handvat als participatiekader te hanteren bij nieuwe ontwikkelingen in het kader van de Omgevingswet.

Toelichting

Zodra de Omgevingswet in werking treedt is gedurende het gehele proces van planontwikkeling en uitvoering van plannen het voor inwoners en initiatiefnemers van belang te kunnen beschikken over een participatiekader. De bedoeling daarvan is de kwaliteit van het planproces en de plannen te optimaliseren.

Het burgeramendement beoogt allereerst met behoud van kwaliteit zoveel mogelijk de ontwikkeling, vaststelling en invoering van het Handvat Participatie te versnellen en dus niet onnodig te wachten tot de datum van eind 2029. Verder wordt aanbevolen de ervaringen met participatie bij omgevingsinitiatieven te verwerken.

AMENDEMENT

Datum raad	: 23 mei 2023
Agendapunt	: 4
Indiener(s)	: Alexander Pieters (VVD), Freerk André de la Porte (D66), Roy Luca (Seyst.nu)
Onderwerp /Titel	: Verankering bestaand omgevingsbeleid
Uitslag stemming	: Unaniem met 26 stemmen voor aangenomen

De gemeenteraad in vergadering bijeen op 23 mei 2023 in behandeling het raadsvoorstel Eerste Zeister Omgevingsvisie 2023-2026 (EZO, versie maart 2023),

Behandelend amendement 'Verankering bestaand omgevingsbeleid Zeist in EZO'

Besluit onderstaande tekst van de EZO (Hoofdstuk 2: Context' onder C: 'Relatie met ander beleid' onder het hoofdjé 'Vervanging van beleid', pag. 12):

"Andere beleidsnota's, zoals onder andere het welbekende Toekomstboek van de Maaltijd van Zeist, de Propositie van Zeist, de Woonvisie, de Mobiliteitsvisie, het Groenstructuurplan, het Lange Termijn Bomenbeheerplan of de Transitievisie Warmte blijven gewoon gelden tot zover de looptijd van dat beleid."

Aan te vullen door:

"Voor 1 januari 2024 biedt het college een overzicht aan aan de raad van bestaande gemeentelijke beleidsdocumenten (over de fysieke omgeving) die na de inwerkingtreding van de Omgevingswet blijven gelden. Dit overzicht wordt vervolgens als bijlage toegevoegd aan de omgevingsvisie. Daarin wordt ook aangegeven hoe deze beleidsdocumenten zich verhouden tot de hoofdzaken van het beleid in de omgevingsvisie."

Aansluitend in de EZO op te nemen hoe en wanneer de aanpassing van de nog relevante bestaande beleidsregels plaatsvindt.

Alexander Pieters (VVD), Freerk Andre de la Porte (D66), Roy Luca (Seyst.nu)

Toelichting:

De bedoeling van het amendement is helderheid te krijgen over de geldigheid van bestaand gemeentelijk beleid na het inwerkingtreden van de Omgevingswet. De geldigheid is in de EZO erg globaal en voorbeeldmatig aangeduid. Dat doet geen recht aan de mogelijkheden en beperkingen van het overgangsrecht Omgevingswet. Verduidelijking daarvan is van belang voor alle betrokkenen bij de beleidsvorming over de omgeving. Onderstaand wordt dit nader onderbouwd.

Geldigheid bestaand gemeentelijk beleid

Wat gebeurt er na de inwerkingtreding van de Omgevingswet met bestaande beleidsdocumenten en beleidsregels van gemeenten over de fysieke leefomgeving? Denk bijvoorbeeld aan sommige beleidsdocumenten zoals genoemd in de EZO-bijlage Bronnenlijst. Er zijn 3 mogelijkheden:

- ze vervallen;
- ze blijven gelden;
- ze blijven tijdelijk gelden en na een bepaalde periode moet de gemeente ze intrekken of ze vervallen automatisch.

Na de invoering van de Omgevingswet hangt de *geldigheid* van de gemeentelijke documenten over bestaand omgevingsbeleid af van:

- de (al of niet) *strategische aard* van de beleidsdocumenten;
- de *wettelijke grondslag* van de beleidsdocumenten (oud recht of Omgevingswet);
- het *moment* waarop de beleidsdocumenten zijn vastgesteld en de vastgestelde *looptijd* ervan.

Er worden in sommige gevallen wel eisen gesteld aan de relatie met de omgevingsvisie.

Zie: <https://iplo.nl/regelgeving/instrumenten/omgevingsvisie-gemeente/bestaand-gemeentelijk-beleid-Omgevingswet/>

Algemene opmerking

Meer in het algemeen is zowel het College als de Raad gebonden aan de EZO. Daaraan gaat bij de toetsing van plannen van initiatiefnemers een bindende werking uit. Wel heeft de Raad met het Rv Adviesrecht Omgevingswet de besluitvorming voor bepaalde ontwikkelingen aan zichzelf gehouden. Maar ook daarbij is zij gebonden aan hetgeen in die zin in de EZO staat.

Voorbeelden

Strategisch gemeentelijk beleid met een wettelijke grondslag onder oud recht

Hierbij gaat het dan om drie beleidsdocumenten, te weten (zie in deze dus ook de EZO, Hoofdstuk 2: Context' en dan onder C: 'Relatie met ander beleid' en dan onder het hoofdje 'Vervanging van beleid', pag. 12):

- Milieubeleidsplan, Wet milieubeheer, Art. 4.16;
- Verkeers- en vervoersplan, Planwet Verkeer en Vervoer, Art. 9;
- Structuurvisie, Wro, Art. 2.1, lid 1.

Deze beleidsplannen vervallen volgens het overgangsrecht (Artikel 4.9, lid 3, Invoeringswet Omgevingswet) op het moment dat de Omgevingswet in werking treedt. Dit tenzij de gemeente aangeeft dat dit niet het geval is, dat bij voorkeur in de omgevingsvisie. Nu is in de EZO aangegeven dat gebruik gemaakt is van het beleid zoals dat in de betreffende nota's naar voren komt. Althans voor zover dat nog past, evenals dat in die zin recent nog een Mobiliteitsvisie (en inmiddels overigens ook Mobiliteitsplan) is opgesteld.

Onduidelijk is in hoeverre de nog relevante beleidsuitgangspunten, ambities en voorwaarden van het Milieubeleidsplan en het Verkeers- en Vervoersplan, thans het Mobiliteitsplan, zijn doorvertaald naar de EZO. Daarom is het van belang in de omgevingsvisie alsnog expliciet aan te geven wat de toekomstige status van de betreffende plannen is.

Strategisch gemeentelijk beleid zonder wettelijke grondslag onder oud recht

Het gaat om beleidsdocumenten die niet geregeld waren in het oude recht. Dit beleid komt bij gemeenten onder verschillende namen voor. Voor deze beleidsdocumenten staat in de Invoeringswet Omgevingswet geen overgangsrecht. Als onderdelen van deze documenten moeten blijven gelden naast de omgevingsvisie (bijvoorbeeld vanwege verschil in abstractieniveau), dan geeft de gemeente in de omgevingsvisie aan wat de verhouding tot het beleid in het beleidsdocument is. Het beleidsdocument kan dan blijven gelden.

Niet-strategisch gemeentelijk beleid met wettelijke grondslag onder oud recht

Het oude recht (het recht van voor inwerkingtreding van de Omgevingswet) bevatte regels over een aantal beleidsdocumenten voor niet-strategisch beleid met een wettelijke grondslag. Hieronder valt - mits o.a. vastgesteld *op of na 23 maart 2016* - de gebiedsstructuurvisie of aspectstructuurvisie op grond van artikel 2.1, lid 1 respectievelijk 2, van de Wet ruimtelijke ordening. Dit beleid blijft in principe gelden tot de gemeente het intrekt. Maar de gemeente geeft in de omgevingsvisie aan hoe het beleid in de gebieds- of aspectstructuurvisie zich verhoudt tot de hoofdzaken van het beleid in de omgevingsvisie.

Niet-strategisch gemeentelijk beleid zonder wettelijke grondslag onder oud recht

Het gaat dus om beleidsdocumenten die niet zijn vastgesteld volgens de regels van het oude recht. Dit beleid komt onder vele benamingen voor. Denk aan namen zoals beleidsnota, beleidsplan, gebiedsvisie, ontwikkelplan, enzovoorts. Voor deze beleidsdocumenten bevat de Invoeringswet Omgevingswet *geen overgangsrecht*.

Hiervoor geldt hetzelfde als voor niet-strategisch beleid met wettelijke grondslag. Dat wil zeggen: het

beleid blijft in principe gelden, maar de gemeente geeft in de omgevingsvisie aan hoe het beleid zich verhoudt tot de hoofdzaken van het beleid in de omgevingsvisie.

Aanpassing nog relevante beleidsregels naar formele beleidsregels Omgevingswet

Dit vergt een traject van inventarisatie van nog relevante beleidsregels in de bestaande gemeentelijke beleidsdocumenten en het vervolgens waar nodig deze aanpassen aan het stelsel van de Omgevingswet.

In het Stappenplan wordt op pagina 4 aangegeven dat er tot 2030 tijd is om een nieuwe set regelgeving voor den fysieke leefomgeving op te stellen. Wat dan te doen bij planontwikkeling die buiten de huidige bestemmingplannen, per 1 januari 2024 het omgevingsplan, valt. Daarom is het aan te bevelen om beleid wat mogelijk zijn werking onder de omgevingswet verliest te evalueren en waar nodig opnieuw vast te stellen.

MOTIE

Datum raad : 23 mei 2023
Agendapunt : 4
Indiener(s) : Gerard van Vliet (GroenLinks)
Onderwerp /Titel : Motie inventariseren, borgen en evalueren van natuur- en groenblauwe waarden en invoeren gelijkwaardige compensatie
Uitslag stemming : Unaniem met 28 stemmen voor aangenomen

Motie inventariseren, borgen en evalueren van natuur- en groenblauwe waarden en invoeren gelijkwaardige groencompensatie (gewijzigd)

De gemeenteraad van Zeist, in vergadering bijeen op 23 mei 2023, beraadslagende over het raadsvoorstel Eerste Zeister Omgevingsvisie 2023-2026 (EZO (23RV016),

Overwegende:

1. Dat het belangrijk is om natuur- en groenblauwe waarden van diverse deelgebieden van gemeente Zeist te inventariseren en borgen
2. Dat bovenstaande eveneens van belang is voor deelgebied-overstijgende natuur- en groenblauwe waarden in gemeente Zeist
3. Dat aaneengesloten en robuuste natuurgebieden, natuurcorridors en ecologische verbindingszones van groot belang zijn voor mens, dier en natuur
4. Dat belangrijk is dat in Zeist een systeem van gelijkwaardige Groencompensatie wordt ontwikkeld zodat bij verlies aan groenwaarden minstens gelijkwaardig wordt gecompenseerd en dat gemeente Amsterdam daartoe beleid en een bomenverordening kent en o.a. gemeente Amersfoort een bijzonder systeem van verplichte groencompensatie kent, zie onder andere:

<https://www.hetgroenehuisamersfoort.nl/groen-compensatiebeleid>

<https://amersfoort.raadsinformatie.nl/document/11555541/2>

<https://www.hetgroenehuisamersfoort.nl/sites/default/files/Puntensysteem%20groencompensatie%20en%20natuurinclusief%20bouwen%20Amersfoort%2020128%20%281190638%29.pdf>

5. Dat een stappenplan met tijdsaanduidingen kan helpen bij het uitvoeren van bovenstaande verzoeken met een haalbare planning door de tijd
6. Dat een regelmatige Zeist-brede audit van groene en groenblauwe omgevingskwaliteiten belangrijk is om de effecten van gemeentelijk(e) beleid en uitvoering te evalueren.

Verzoekt het college

1. Om natuurwaarden en groenblauwe waarden van de diverse deelgebieden van gemeente Zeist te (laten) inventariseren en aansluitend met een voorstel richting de raad te komen hoe bij nieuw te starten ontwikkelingen en nieuw te starten activiteiten van initiatiefnemers toetsing aan deze waarden optimaal kan worden verzekerd

2. Om deelgebied-overstijgende natuurwaarden en groenblauwe waarden in gemeente Zeist te (laten) inventariseren en aansluitend met een voorstel richting de Raad te komen hoe bij nieuw te starten ontwikkelingen en nieuw te starten activiteiten van initiatiefnemers toetsing aan deze waarden optimaal kan worden verzekerd.
3. Om te inventariseren en met een voorstel richting de Raad te komen hoe aaneengesloten en robuuste natuurgebieden, natuurcorridors en ecologische verbindingzones in en door gemeente Zeist heen optimaal kunnen worden geborgd, versterkt en - met aangeven tijdsaanduiding - kunnen ontwikkeld.
4. Om geïnspireerd door o.a. het systeem van groencompensatie dat gemeente Amersfoort hanteert, een systeem van groencompensatie in gemeente Zeist te (laten) ontwikkelen waarbij het verlies aan groen en groene/groenblauwe waarden ten gevolge van nieuw te starten ontwikkelingen of activiteiten van initiatiefnemers - vanuit kwantitatief en/of kwalitatief oogpunt bezien - wordt gecompenseerd.
5. Om dit mee te nemen in het procesontwerp (PvA) voor de tweede omgevingsvisie en het omgevingsplan dat eind 2023 wordt aangeboden aan de raad.
6. Om bij het opstellen van bovenstaande de wijze van monitoring en evaluatie van groene- en groenblauwe waarden mee te nemen.

En gaat over tot de orde van de dag.

Gerard van Vliet, GroenLinks

ZEIST

ChristenUnie SGP

MOTIE

Datum raad : 23 mei 2023
Agendapunt : 4
Indiener(s) : Freerk André de la Porte (GD66), Annet Ploeg (ChristenUnie-SGP), Alexander Pieters (VVD), Hanny Roelofsen (Seyst.nu), Gerard van Vliet (GroenLinks)
Onderwerp /Titel : Op weg naar het eerste Zeister Omgevingsplan
Uitslag stemming : Aangenomen met 25 stemmen voor en 2 tegen van NieuwDemocratischZeist

De gemeenteraad in vergadering bij een op 23 mei 2023, behandelende het raadsvoorstel Eerste Zeister Omgevingsvisie 2023 – 2026 (23RV016)

Constateringen:

Afgelopen jaren is een uitgebreid proces gelopen op basis van een raadsbesluit en in samenwerking met de raadswerkgroep "invoering omgevingswet", met 3000 inwoners en met de belangenverenigingen, om te komen tot de Eerste Zeister Omgevingsvisie.

Ter besluitvorming van het raadsvoorstel 23RV016, Eerste Zeister Omgevingsvisie (EZO) tijdens de Raadsvergadering van 23 mei 2023 liggen er tevens drie burgeramendementen op genoemd RV. Zeist heeft, op 7 februari 2022 samen met andere gemeenten en met de provincie Utrecht, het "groen groeit mee" pact heeft gesloten, waarin de groene waarden van Zeist buiten het gebouwde gebied worden omschreven. Zeist heeft daarnaast het nog steeds actuele "Groenstructuurplan", waarin de groene waarden staan beschreven die binnen het gebouwde gebied gelden.

Onderdeel van het raadsvoorstel EZO is het stappenplan, waarin in stappen 3 en 4 wordt beschreven dat we naar een tweede Zeister Omgevingsvisie en naar één omgevingsplan voor heel Zeist werken.

Overwegingen:

- Naar aanleiding van het raadsvoorstel 23RV016, Eerste Zeister Omgevingsvisie (EZO), is voor de eerste maal het instrument "Burgeramendement" ingezet, middels drie burgeramendementen.
- In het debat dat is gehouden naar aanleiding van de drie amendementen zijn de volgende zorgen door de indieners uitgesproken:
 - een aanscherping van de weging van de groenwaarden is gewenst.
 - hoe wordt er om gegaan met de Rood (bouwen) – Groen (Bomen) balans?
 - op welke wijze worden belangenverenigingen betrokken in het besluitvormingsproces bij de totstandkoming van het Zeister Omgevingsplan.

Verzoekt het college:

- Voorafgaand aan het opstellen van de tweede Zeister Omgevingsvisie, een procesontwerp (PVA) op te stellen, en dit procesontwerp in 2023 aan de Raad aan te bieden.
- Om bij het opstellen van het procesontwerp de rol van de inwoners, maatschappelijke organisaties en belangenverenigingen te benoemen.

- Aan te geven op welk wijze de samenwerking met inwoners en maatschappelijke organisaties wordt vorm gegeven op de volgende doelstellingen:
- Groen en natuur
- Wonen
- Mobiliteit
- Economie
- Gezondheid
- Duurzaamheid / biodiversiteit
- Cultuur en recreatie
- Aan te geven hoe wordt omgegaan met de samenhang tussen alle bovengenoemde thema's, en hoe de samenleving hierbij een adviserende rol kan spelen.
- Aan te geven op welke wijze de omgevingswaarden en -kwaliteiten, genoemd in de omgevingsvisie, periodiek worden geëvalueerd.

Freerk Andre de la Porte (D66), Annet Ploeg (ChristenUnie-SGP), Alexander Pieters (VVD), Hanny Roelofsen (Seyst.nu), Gerard van Vliet (GroenLinks)